

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Aarsberetning

for

Arendals off. skole

for den høiere almendannelse

for skoleaaret 1902--1903

Arendal

Arendals Bogtrykkeri

1903

AARSBERETNING

FOR

ARENDALS OFF. SKOLE

FOR DEN HØIERE ALMENDANNELSE

FOR SKOLEAARET 1902—1903

ARENDAL
ARENDALS BOGTRYKKERI
1903

I. Skolens forstanderskab.

Amtmand N. Prebensen tilforordnet $17/10$ 1902.

Rektor G. A. Gjessing, formand.

Sogneprest Joh. Irgens, gjenvalgt $27/12$ 1900.

Oberstløytnant S. Bonnevie, valgt $11/2$ 1902.

Kontorchef Chr. Kløcker, valgt $11/2$ 1902.

II. Lærerpersonalet.

1. Rektor Gustav Antonio Gjessing, f. 1835, udnævnt 1880.
2. Overlærer Julius Oscar Salvesen, f. 1831, udn. 1860.
3. — Andreas Blomhoff Jensen, f. 1839, udn. 1900.
4. — Ingebret Suleng, f. 1852, udn. 1900.
5. Adjunkt Jørgen Johan Elligers, f. 1830, udn. 1876.
6. — Peder Theodor Opsahl, f. 1854, udn. $1/7$ 1898.
7. — Mads Larsen Kolle, f. 1857, udn. $1/7$ 1898.
8. — Odin Kastor Angdahl, f. 1853, udn. 1900.
9. — Tobias S. Holmesland, f. 1858, udn. 1900.
10. — Johan Werner Oftedal, f. 1857, udn. $1/8$ 1901.
11. — Peder Nicolai Engelbrethsen, f. 1865, udn. $1/8$ 1901.
12. — Einar Jahr, f. 1862, udn. $1/8$ 1902.
13. — Christian Hartvig, f. 1872, udn. $1/8$ 1902.
14. Klasselærer Ole Johnsen, f. 1838, ans. 1865.
15. Timelærerinde frk. Susanne Irgens, f. 1869, ans. $1/8$ 1901.
16. Gymnastiklærer, kaptein Fredrik Ditlev Gunvaldsen, f. 1869, ans. $1/7$ 1899.
17. Sanglærer, organist Alfred Theodor Olsen, f. 1858, ans. 1886.
18. Sløidlærer Michael Eriksen, f. 1863, ans. $4/9$ 1897.

5te forberedelsesklasse inddrogtes fra $^{30}/_6$ 1902.

Ved kgl. resolution af $^9/_9$ 1903 tilstodes overlærer J. O. Salvesen tjenestefrihed i skoleaaret 1902--03, hvorefter de ham tillagte timer for resten af skoleaaret besørgetes af stud. real. *Lars Herredstvedt* som vikar.

Adjunkt Elligers' timer har paa grund af sygdomsforfald fra $^9/_3$ 1903 været besørgete ved skolens lærere og senere fra $^{24}/_3$ for resten af skoleaaret ved vikar, cand. theol. *Nils Andersen*.

Adjunkt J. K. Kleven ansattes som overlærer ved Lillehammer komm. høiere almenskole fra $^1/_8$ 1902.

III. Disciplenes antal m. m.

a. Disciplenes antal i hver af skolens afdelinger kvartalsvis.

		3die kvart.	4de kvart.	1ste kvart.	2den kvart.	
		1902.	1902.	1903.	1903.	
Middelskolen I.	a)	76	76	75	73	
	b)					
	c)					
	II.	a)	46	46	44	41
		b)				
	III.	a)	58	58	57	56
		b)				
	IV.	a)	51	50	50	50
		b)				
			— 231	— 230	— 226	— 220
	Latin-					
	gymnasium	I.	18	18	18	18
II.		10	9	9	9	
III.		6	6	6	6	
		— 34	— 33	— 33	— 33	
Samlet antal		265	263	259	253	

b. Aldersforholdet mellem de forskellige klasser.

a. Gjennemsnitsalderen ved begyndelsen af skoleaaret.

b. Normalalder.

	a.	b.
Middelskolens I.	11 ⁷ / ₁₂	11
II.	12 ¹⁰ / ₁₂	12
III.	13 ⁹ / ₁₂	13
IV.	15	14
Gymnasium I.	15 ¹¹ / ₁₂	15
II.	16 ⁵ / ₁₂	16
III.	17 ² / ₁₂	17

c. Disciplenes fordeling efter hjemstavn, by eller landdistrikt:

Fra Arendals by: i den off. skole 217

Fra landsognene: i den off. skole 50

Samlet antal 267

IV. Fagfordeling.

Rektor.

Norsk. Oldn. i III Gkl.	5 timer	
Oldnorsk i II "	1 —	
Historie i II "	5 —	
Norsk i I "	4 —	
Historie i I "	3 —	
	—	18 timer.

Overlærer Salvesen (stud. real. Herrestvedt).

Naturkundskab i II Mkl. a	2 timer
— i II " b	2 —

Naturkundskab	i I	Mkl. a	3 timer
—	i I	„ b	3 —
Mathematik	i I	„ a	5 —
—	i I	„ b	5 —
Tegning	i I	„ a	2 —
—	i I	„ b	2 —
			----- 24 timer.

Overlærer Jensen.

Tysk	i III	Gkl.	3 timer
—	i II	„	3 —
—	i I	„	3 —
—	i IV	Mkl. a	5 —
—	i IV	„ b	5 —
Engelsk	i IV	„ a	5 —
			----- 24 timer.

Overlærer Suleng.

Mathematik	i III	Gkl.	2 timer
—	i II	„	2 —
—	i I	„	4 —
—	i IV	Mkl. a	5 —
—	i IV	„ b	5 —
Geografi	i II	Gkl.	1 —
—	i I	„	1 —
Naturkundskab	i I	„	4 —
			----- 24 timer.

Adjunkt Elligers.

Religion	i III	Gkl.	2 timer
—	i II	„	1 —
—	i I	„	1 —
—	i IV	Mkl. a	1 —
—	i IV	„ b	1 —
—	i III	„ a	2 —
—	i III	„ b	2 —

Religion	i	I	Mkl.	a	2	timer	
—	i	I	„	b	2	—	
Norsk	i	I	„	a	5	—	
Skrivning	i	II	„	a	1	—	
—	i	II	„	b	1	—	
—	i	I	„	b	2	—	
—	i	I	„	c	2	—	
							—————	25 timer.

Adjunkt Opsahl.

Fransk	i	II	Gkl.	4	timer		
Geografi	i	III	Mkl.	a	2	—	
—	i	III	„	b	2	—	
—	i	II	„	a	2	—	
—	i	II	„	b	2	—	
—	i	I	„	a	2	—	
—	i	I	„	b	2	—	
Engelsk	i	II	„	a	5	—	
—	i	II	„	b	5	—	
							—————	26 timer.

Adjunkt Kolle.

Tysk	i	II	Mkl.	a	5	timer	
—	i	II	„	b	5	—	
—	i	I	„	a	6	—	
—	i	I	„	b	6	—	
Historie	i	II	„	a	2	—	
—	i	II	„	b	2	—	
							—————	26 timer.

Adjunkt Augdahl.

Tegning	i	I	Gkl.	2	timer	
—	i	IV	Mkl.	a	2	—
—	i	IV	„	b	2	—
—	i	III	„	a	2	—
—	i	III	„	b	2	—

Tegning	i II	Mkl. a	2	timer	
—	i II	„ b	2	—	
—	i I	„ c	2	—	
Mathematik	i II	„ a	5	—	
—	i II	„ b	5	—	
					-----	26 timer.

Adjunkt Holmesland.

Fransk	i III	Gkl.	3	timer	
Engelsk	i II	„	7	—	
—	i IV	Mkl. b	5	—	
—	i III	„ a	5	—	
—	i III	„ b	5	—	
					-----	25 timer.

Adjunkt Oftedal.

Norsk	i IV	Mkl. a	4	timer	
—	i IV	„ b	4	—	
—	i III	„ a	4	—	
—	i III	„ b	4	—	
—	i II	„ a	4	—	
—	i II	„ b	4	—	
					-----	24 timer.

Adjunkt Engelbrethsen.

Naturkundskab	i III	Gkl.	1	time	
—	i II	„	1	—	
—	i IV	Mkl. a	3	—	
—	i IV	„ b	3	—	
—	i III	„ a	2	—	
—	i III	„ b	2	—	
Geografi	i III	Gkl.	2	—	
—	i IV	Mkl. a	2	—	
—	i IV	„ b	2	—	
Mathematik	i IV	„ a	5	—	
—	i IV	„ b	5	—	
					-----	28 timer.

Adjunkt Jahr.

Norsk	II Gkl.	5 timer
Historie	III „	5 —
Engelsk	III „	7 —
—	I „	4 —
Fransk	I „	4 —
			25 timer.

Adjunkt Hartvig.

Historie	i IV Mkl.	a.....	3 timer
—	i IV „	b.....	3 —
—	i III „	a.....	3 —
—	i III „	b.....	3 —
Tysk	i III „	a.....	5 —
—	i III „	b.....	5 —
—	i I „	c.....	6 —
			28 timer.

Klasselærer Johnsen.

Norsk	i I Mkl.	b.....	5 timer
Historie	i I „	a.....	3 —
—	i I „	b.....	3 —
—	i I „	c.....	3 —
Geografi	i I „	c.....	2 —
Naturkundskab	i I „	c.....	3 —
Mathematik	i I „	c.....	5 —
Skrivning	i I „	a.....	2 —
			26 timer.

Timelærerinde Frk. Susanne Irgens.

Norsk	i I Mkl.	c.....	5 timer
Haandgjerning	i I „	c.....	2 —
—	i II „	b.....	2 —
—	i III „	a & b.....	2 —
—	i IV „	b.....	2 —

Gymnastik	i	I Mkl.	c	3	timer
--	i	II	b & IV b	3	—
-	i	IV	b	1	—
	i	III	a & b	3	—
					— 23 timer.

Pastor N. Bull.

Religion	i	II Mkl.	a	2	timer
—	i	II	b	2	—
-	i	I	c	2	—
					— 6 timer.

Kapt. Gunvaldsen.

Gymnastik	i	I—III Gkl.		4	timer
	i	IV Mkl.	a	4	—
	i	III	a & b	3	—
	i	II	I a & b	3	—
					— 14 timer.

Sløidlærer Eriksen.

Haandgjerning	i	IV Mkl.	a	2	timer form.
	i	III	a & b	2	—
	i	II	a	2	—
	i	I	a	2	—
	i	I	b	2	—
For overskydende elever				4	eftm.
					— 14 timer.

Organist Olsen.

Sang	i	I Mkl.	a & b (gutter)	1	time
	i	I	c (piger)	1	—
	i	II	a (gutter)	1	—
	i	II	b (piger)	1	—
	i	III	a (gutter)	1	—
	i	III	b (piger)	1	—
					— 6 timer.

Som klasseforstandere fungerede:

Elligers	i	I	Mkl.	a.
Johnsen	i	I	„	b.
Frk. Irgens	i	I	„	c.
Opsahl	i	II	„	a.
Augdahl	i	II	„	b.
Hartvig	i	III	„	a.
Holmesland	i	III	„	b.
Jensen	i	IV	„	a.
Engelbrethsen	i	IV	„	b.
Suleng	i	I	Gkl.	
Jahr	i	II	„	
Rektor	i	III	„	

V. Timefordelingen.*Middelskolen.**Gymnasiet.**Sproglig-historisk linje.*

	I	II	III	IV	I	II	III
Religion	2	2	2	1	1	1	2
Modersmaal & Oldnorsk	5	4	4	4	4	6	5
Tysk	6	5	5	5	3	3	3
Engelsk		5	5	5	4	7	7
Fransk					4	4	3
Historie	3	2	3	3	3	5	5
Geografi	2	2	2	2	1	1	2
Naturkundskab	3	2	2	3	4	1	1
Mathematik. fag	5	5	5	5	4	2	2
Tegning	2	2	2	2	2		
Skrivning	2	1					
Gymnastik	3	3	3	4	4	4	4
Haandgjerning	2	2	2	2			
Sang	1	1	1				
Sum	36	36	36	36	34	34	34

Fritagne for sang har været i III Mkl. 17 paa grund af stemmeskifte.

— for gymnastik har været i II Mkl. 2, III 2, IV 7, I Gkl. 2, II 1 = 14.

VI. Undervisningen.

Mkl. I—IV.

Religion.

I Mkl. a, b & c. Bruns og Platous bibelhistorie „det gamle testamente“. Af Sverdrups forklaring læst og repeteret fra begyndelsen til „2den artikel“. Katekismens 5 parter repeteret. Salmer. Bibellæsning.

II Mkl. a & b. Af bibelhistorien læst fra „Jesu Liv“ til „Jesu lidelse og død“. Af forklaringen læst fra 2den artikel til 4de part. Af katekismen repeteret samtlige tekstord og Luthers forkl. til 1ste part og 1ste artikel. Salmer. Bibellæsning.

III Mkl. a & b. Af bibelhistorien læst fra „Jesu lidelse og død“ og ud; derpaa det hele repeteret. Af forkl. læst de to sidste parter; derefter repeteret i sin helhed.

IV Mkl. a & b. Platous kirkehistorie læst og repeteret.

Norsk.

I Mkl. a. Læsning af Eriksens og Paulsens læsebog III 1. Enkelte digte. Formlæren efter Hofgaards lille Grammatik. Skriftlige gjenfortællinger og diktat 2 gange ugentlig.

I Mkl. b. Som i a.

II Mkl. c. Læsning af Pauss og Lassens læsebog II—III. Digte udenad. Formlæren efter Hofgaards grammatik. Jevnlig analyse. Skriftlig gjenfortælling hver uge, dels hjemme og dels paa skolen diktater.

III Mkl. a og b. Læsning i Pauss og Lassens læsebog III 1. Digte udenad: Asgaardsreien, Kong Haakons gilde-

hal. Paa Akershus, Ridderen ved kulsvierhytten, Det fredede træ. Af Hofgaards grammatik læst og repeteret det væsentligste af afsnittet om verberne (§§ 71—98) og afsnittet om hoved- og bisætninger (§§ 143—161). Jevnlige analyse. I hver uge diktat eller andre skriftlige øvelser paa skolen. Som skriftlige hjemmearbejder dels gjenfortællinger, dels følgende stile: 1. Katten. 2. Bjørnen. 3. Vort klasseværelse. 4. En uheldig fisketur. 5. Skolens gymnastiklokale. 6. En dampskibstur. 7. Appelsinen. 8. Poteten. 9. Fortæl om hunden (examensopgave for a) og: Fortæl om koen (examensopgave for b).

III Mkl. a og b. Læsning i Pauss og Lassens læsebog III 2. Nogle digte udenad. Af Hofgaards grammatik læst og repeteret §§ 112—132 og §§ 143—166. Jevnlige analyse. Omtrent hveranden uge diktat eller andre skriftlige øvelser paa skolen. Stile: 1. Granen. 2. Arendals torv. 3. En afbrændt fyrstikke fortæller sin historie. 4. Æbletræet. 5. Paa gaden i regnveir. 6. Oversættelse fra tysk. 7. Stenkul. 8. Bomulden og dens brug. 9. Vinteren paa mit hjemsted. 10. Fortæl om juleskikkene. 11. Petroleumslampen. 12. Paa legepladsen i friminutterne. 13. Paa hvilke forskellige maader fanger man fisk. 14. En butik. 15. Barbudalen. 16. Skolebygningen og dens nærmeste omgivelser. 17. Liremanden. 18. (examensopgave) En sommerdag paa landet.

IV Mkl. a og b. Som examenspensum er gjenmemgaaet alle landsmaalstykker i Pauss og Lassens læsebog III 1 og 2, desuden: Holberg: Jakob v. Tybo 2den akt. Om de Norskes karakter. Oehlenschläger: Hakon Jarls død. Wergeland: Hans Jakobsens ost. Welhaven: Strilerne. Asbjørnsen: En tiurleg i Holleia. J. Moc: Besøg i et bondebryllup. A. Munch: Domine, quo vadis. Bjørnson: Brødrene. Ibsen: Terje Vigen. J. Lie: Under den norske kyst. Enkelte afsnit af grammatikken repeteret. Jevnlige analyse. Følgende stile: 1. Hvortil bruges jern? 2. I skoven en sommerdag og en vinterdag. 3. Hvorledes kan

vinteren hindre og fremme samfærdselen i vort land? 4. En søndagseftermiddag paa mit hjemsted (brev). 5. Hvorledes verger menneskene sig mod ilden? 6. Hvad nytte har vi af havet? 7. Gjengiv i korthed indholdet af Welhavens stykke: Strilerne. 8. Sammenligning mellem hunden og katten. 9. Fortæl om vore skove og den nytte, vi har af dem. 10. Sammenligning mellem gran og firu. 11. Fortæl om menneskenes arbejde med at frembringe kornet og lave brød deraf. 12. Hvad vaaren bringer af liv og beskjeftigelse. 13. Hvilket af vore husdyr anser du for det uundværligste. 14. Hvilke ferier synes du bedst om, sommerferierne eller juleferierne? (tentamen). 15. Hvad faar vi vore klæder af, og hvorledes forarbeides de? 16. Hvad jeg foretager mig i ledige stunder (brev). 17. Vinden, dens nytte og skade. 18. Hvorledes virkede den lange tørke, og hvordan blev det, da regnet kom?

Tysk.

I Mkl. a & b. Knudsen & Kristiansen: „Lærebog i tysk for begyndere“ læst og repeteret til pag. 96, idet hvert enkelt pensum paa forhaand er blevet omhyggelig gennemgaaet i klassen med ligeligt hensyn til udtale, glosekundskab og bønning og derefter for det meste lært udenad. 1 time ugentlig har været anvendt til skriftlige øvelser i diktat, bønningsøvelser og retroversion.

I Mkl. c. Knudsen & Kristiansen; „Lærebog i tysk for begyndere“ læst og repeteret fra begyndelsen og til konjunktiv pag. 96; de deri forekommende gloser er lærte udenad. Lærebogens retroversionsøvelser gennemgaaet saavel mundtlig som skriftlig, ligesom i det hele taget 2 ugl. timer har været anvendte til skriftlige øvelser.

II Mkl. a & b. Voss' Deutsches Lesebuch pag. 1--50, deraf omtrent halvdelen udenad.

Af Hofgaards „kortfattet tysk grammatik“ formlære og enkelte hovedpunkter af syntaxen. Skriftlige øvelser 1 gang

ugentlig efter Kristiansens „retroversioner“, enkelte af de til stile benyttede stykker har været lært udenad.

III Mkl. a & b. P. Voss: Deutsches Lesebuch für die Mittelschule. Gjennemgaaet statarisk og repeteret ca. 35 sider, kursorisk ca. 45 sider.

Af Hofgaards kortf. grammatik læst formlæren og af ordføiningslæren til dativ, ligesom „konjunktiv“ er gennemgaaet.

Der er skrevet én skolestil og én hjemmestil pr. uge efter Knudtzon & Rogstads: tyske stiløvelser. Efter rettelsen er stilene lærte udenad. Gloser, udtryk og vendinger i stor udstrækning dikterede.

IV Mkl. a & b. Af Voss' Deutsches Lesebuch 2te udgave læst statarisk resten af det godkjendte examenspensum no. 82, 83, 84, 85, 86, 87, 89, 91, 94, 95, 96, 99, 110, 119, 120, 137, 138, 139, 141, 143, 147, 152, 166, 167, 171, 172. Hele pensummet repeteret, læst kursorisk resten af de ikke statarisk læste stykker, saa hele læsebogen er gennemgaaet. De vigtigste afsnit af Hoffgaards „Kortfattet tysk grammatik“ repeteret. Ugentlig i regelen en hjemmestil og altid en stil paa skolen.

Engelsk.

II Mkl. a & b. Brekkes lærebog for begyndere fra pag. 12 til pag. 62 med det tilsvarende af grammatiken læst og repeteret. Desuden læst og repeteret de afvigende verber. Skriftlige øvelser, mest stil, engang ugentlig.

III Mkl. a & b. Af Brekkes „Ny engelsk læsebog for middelskolen“, læst og repeteret:

3 a. No. 1, 4, 5, 7, 9, 15, 21, 22, 23, 26, 29, 30, 31,
I, II, III og VI.

3 b. Som a undtagen, at no. 15 ombyttes med no. 14. Mere kursorisk: 3 a. 2, 3, 6, 8, 10, 11, 12, 13, 17, 20, 27.

3 b. 3, 6, 8, 10, 11, 12, 13, 16, 17, 24, 27.

Syntaxen af Herrestads grammatik læst. Diktat eller gjenfortælling hver uge.

IV Mkl. a. Af Brekkes engelske læsebog som i b. Hvad der ikke er læst statarisk, er læst kursorisk. Repeteret Herrestads Grammatik. Ugentlig en gjenfortælling, oftere diktat.

IV Mkl. b. Af Brekkes „Ny engelsk læsebog for middelskolen“ lært udenad: No. 39, 42, 43, 44, 46, 50 II, IV, VI, 51, 59, 61, 63. Forresten er læst ca. 40 sider mere kursorisk. Herrestads grammatik repeteret. Gjenfortælling hver uge.

Historie.

I Mkl. a, b, c. Ræders historie fra begyndelsen til pag. 79.

II Mkl. a & b. Ræders lærebog i historie for middelskolen. pag. 79—143.

III Mkl. a & b. Ræder: Lærebog i historie for middelskolen læst fra pag. 160 og bogen ud; derpaa det læste repeteret. Vægkart anvendt ved undervisningen.

IV Mkl. a & b. IV a læst fra „Norge i 1814“ og ud, saa har IV a & b repeteret lærebogen to gange. Vægkart anvendt ved undervisningen.

Geografi.

I Mkl. a & b. Af Haffners geografi for middelskolen læst og repeteret fra begyndelsen til pag. 86. (De britiske øer). Af Norge er kun læst 1ste klasses pensum.

I Mkl. c. Som a og b.

II Mkl. a & b. Haffners lærebog: Fra „De britiske øer“ til „Asien“ læst og repeteret.

III Mkl. a & b. Haffners lærebog: Læst og repeteret de fremmede verdensdele og den fysiske og matematiske geografi.

IV Mkl. a & b. Repeteret det hele pensum.

Naturkundskab.

I Mkl. a & b. *Zoologi*: Efter Sørensens lærebog gjenne-gaaet og repeteret til fiskene. Fortællinger fra dyrenes liv.

Botanik: Sørensens lærebog. Et tilbeskrivelser af planter. Indsamlet 20 pl. i herbariet.

I Mkl. c. Som a og b.

II Mkl. a & b. *Zoologi*: Læst og repeteret fra fiskene og Sørensens lærebog ud. *Botanik*: Systematiken til raktekræver. I sammenhæng med en oversigt over plantens ydre dele er medtaget afsnittet om den indre bygning. Ca. 35 pl. i herbariet.

III Mkl. a & b. Repeteret det hele pensum i zoologi og botanik. Gjennemgaaet det væsentlige af elektricitetslæren i fysiken.

IV Mkl. a & b. Læst og repeteret „Læren om mennesket“. Repeteret det hele pensum i fysik.

Mathematik.

I Mkl. a & b. Almindelig brøk gennemgaaet og repeteret efter Nicolaysens regneskole. Desuden enkelt reguladetri efter Ole Johannesens regnebog. Hjemmeopgaver.

I Mkl. c. Som a og b.

II Mkl. a & b. Sammensat reguladetri, procentregning og renteregning efter Ole Johannesens regnebog.

Aritmetik efter Ole Johannesens lærebog til tals delighed, § 66. Geometri efter Alfsens lærebog til mangekanter, § 97. De tilhørende konstruktions- og beregningsopgaver er udførte.

III Mkl. a & b. Rente, rabat, diskonto, delings- og blandingsregning efter Johannesens regnebog 3die hefte. Flade- og volumeberegning efter Johannesens regnebog 4de hefte. Aritmetik efter Johannesens lærebog: Brøk og ligninger med én og to ubekjendte. Geometri efter Alfsens lærebog, fra „mangekanter“ til „ligedannede figurer“.

IV Mkl. a & b. Resten af middelskolepensumet læst og det hele repeteret. Regnskabsførelse. Hjemmeopgaver og konstruktionsopgaver.

Skrivning.

- I Mkl. a, b, c. Christies skrivebøger 4de—6te hefte.
 II Mkl. a & b. Christies skrivebøger 5te—6te hefte.

Tegning.

- I Mkl. a, b, c. Harald Petersens tegneapparat, pl. I—XIV, og for de flinkere elever forskellige andre fortegninger.
 II Mkl. a & b. Harald Petersens tegneapparat og forskellige andre fortegninger.
 III Mkl. a & b. Perspektivtegning efter det normerede sæt klodser.
 IV Mkl. a & b. Fortsat perspektivtegning: Sammenstilling af flere klodser. Enkelte har ogsaa tegnet efter brugsgjenstande.

Haandgjerning.

- I Mkl. a & b. H. K. Kjemmeruds sløidtegninger 1ste, 2det og 3die trin.
 I Mkl. c. En pose af ruded tøj til indøvelse af falde- og kastesting, isyning af baand og knapper og navning med stilkesting.
 En skihue og et hæklet skjørt.
 II Mkl. a. H. K. Kjemmeruds sløidtegninger 6te trin.
 II Mkl. b. Lapning paa ruded tøj. Et forklæde til eleven selv. Indøvelse af rynkning og paasætning af linning. Hækling af skjorter og strikning af vaatter.
 III Mkl. a & b. H. K. Kjemmeruds sløidtegninger 6te—7de trin.
 III Mkl. a & b. Lapning paa hvidt tøj. Indøvelse af knaphul og isyning af knapper, hegter og baand.
 Forskellige slags stopning paa kongres. Strømpestriking.
 IV Mkl. a. H. K. Kjemmeruds sløidtegninger 7de—10de trin.
 IV Mkl. b. Et par benklæder til eleven selv. Modeltegning. Stopning, lapning og strømpestriking.

Gymnastik.

- I- II Mkl. Bentzens tabeller VII—XI.
- III Mkl. Bentzens tabeller X—XIV.
- I Mkl. c. II b. III. „Minnesbokens tabeller.
- IV Mkl. a. Bentzens tabeller XIII—XVII samt repetition.
- IV Mkl. b. „Minnesbokens tabeller“.

Sang.

- I Mkl. Behrens sanglære for folkeskolen. 2det trin.
- II Mkl. Behrens sanglære for folkeskolen, 3die trin.
- III Mkl. Behrens sanglære for folkeskolen. 3die trin.
- Saantlige klasser: Hagenes sangbog.
— „—“ — Salmebog.

*Gymnasiet.**Religion.*

I Gkl. Af „bibellæren af Klaveness“ er gennemgaaet det gamle testamente. Bibellæsning (endel af Davids salmer, udvalgte stykker af profeterne). Af kirkehistorie er gennemgaaet enkelte afsnit af oldtiden og middelalderen.

II Gkl. Af „Bibellæren af Klaveness“ er gennemgaaet det nye testamente. Bibellæsning (Marcus' evangelium). Enkelte afsnit af den nyere tid i kirkehistorien.

III Gkl. Læst G. Jensens kristenlære. Bibellæsning (Marcus' evangelium).

Norsk.

I Gkl. Litteraturlæsning: Pauss' & Lassens læsebog for gymnasierne. IV 1. og af IV 2., pag. 1—103 (P. Chr. Asbjørnsen). Landsmaalslæsning: Arne Garborg's og Ivar Mortensen's „Lesebok for høgre skular“. 3die oppl., pag. 11, 14, 29—41, 88—127, 132. Nygaards: „Sproget i Norge“.

Stile: 1. Hvordan benytter man rigtig den tanke, at ungdommen hastig svinder? 2. Norges elve, deres eiddommelighed og betydning. 3. Alexander den stores tog til Persien, som afslutning paa de græsk-persiske krige, og hans personligheds betydning for denne hans historiske opgave. 4. Mennekets glæde ved naturen. 5. Hvilke omstændigheder begunstiger Norges søfart? 6. Vanens magt. 7. Arbeidsomhed, hvorledes den vækkes, og hvorledes den gavner. 8. Romerrikets sidste hundrede aar. 9. Hvorfor er et livligt samskue med fremmede nationer af stor betydning for et folk? 10. Et udvandrerskib forlader landet. 11. Menneket i kamp med naturen. 12. Julius Cæsar. 13. Enhver er sin egen lykkes smed. 14. Vel begyndt er halvt fuldendt. 15. Vaar og ungdom. 16. Høflighed. 17. (Examensopgave:) Fattigdom, dens aarsager og dens forskjellige virkninger til gavn eller skade.

II Gkl. Pauss' og Lassens læsebog IV 2 læst ud og delvis repeteret. Landsmaal efter Garborgs og Mortensens læsebok, 3die uppl. Nygaards sproget i Norge læst og repeteret. I slutningen af skoleaaret anvendtes en del timer til gjennemgaaelse af Ibsens „Peer Gynt“.

Stile: 1. Havets betydning for det norske folk. 2. Ved hvilke midler er samskueet mellem lande og folk blevet lettet i det sidste aarhundrede? 3. Tredivaarskrigen. 4. Er arbeidet en forbandelse eller en velsignelse? 5. Hvordan skal vi forklare os at England er blevet et saa mægtigt rige? 6. En skitur. 7. Vore første forfædres livsvilkaar. 8. Gjengiv indholdet af Norges dæmring med en literaturhistorisk indledning. 9. Norge i 1814. 10. Hvilken indflydelse har fattigdommen paa mennekets karakter? 11. Tredivaarskrigen. 12. Sammenligning mellem Olaf Trygvesson og Olav d. hellige.

III Gkl. Literaturlæsning.

Som artiumspensum er læst: Holbergs Erasmus Montanus. Bjørnson: En fallit. Af „Maidagen“ Pauss' & Las-

sens IV, pag. 106. Nonreddin til Aladdin ibd., pag. 150 flgd. Udvalgte digte af Wergeland og Welhaven. Europæisk digtning v. Yngvar Brun og V. Ulhnam: Af Homers Iliade og Odysse pag. 1—14. Sokrates' forsvarstale pag. 49—54. Folkeviser: Ivar Elison. Heming unge. Unge Raamund. Landsmaalsliteratur efter Garborgs og Mortensens lesebok. III uppl., pag. 81—123.

Oldnorsk. Nygaards udvalg I pag. 1—60.

Stile: 1. Legemlig og aandelig sundhed. 2. Tankegang og plan i Erasmus Montanus. 3. Rom to gange verdens beherskerinde. 4. Bedømmelse af pressens betydning i vor tid. 5. Hvorfor regnes borgerkrig blandt de største folkeulykker? 6. Hvorfor er frihed blevet løsenet for alle mennesker? 7. Hvad forstaaes ved et folk? 8. Hvilken betydning har Ludvig Holbergs udenlandsreiser havt for hans udvikling og forfatterskab? 9. Folkevandringstiden, en historisk skildring. 10. Den enkeltes forhold til modersmaalet. 11. Napoleon I. 12. Norges naturforhold, deres art og betydning for land og folk. 13. Den kirkelige reformationsbevægelse i det 16de aarhundrede. 14. Middelalderens borgerkrig i Norge og dens fremragende mænd. 15. Hvorfor er menneskene saa ofte misfornøiede med sin livsstilling?

Ved tentamen i dec. 1902: Hvilke følger kan det have for et menneske, at det tidlig er henvist til at hjælpe sig selv?

Ved tentamen i febr. 1903: Hvorledes har mennesket fulgt det bud at gjøre sig jorden underdanig?

Tysk.

I. Statarisk: Erlkönig, Der Schatzgräber, Der Zauberlehrling, Der Sänger, Die Kraniche des Ibykus, Der Ring des Polykrates, Die Grenadiere, Das Grab im Busento, Wallensteins Tod, Zwei Schreiben Scharnhorsts, Zwei Briefe der Königin Louise an ihren Vater, Ein Brief Theodor Körners, Aufruf des König Fr. Willh. d. III v. Preussen, Zwei Briefe von Eleonora Prohaska, Briefe Blüchers 1, 2, 3, 5, 7, 8, 12

(33. 5 sider). Cursorisk 43. 8 sider. Ugentlig en gjenfortælling.

II. Statarisk: Erlekönig, Der Schatzgräber, Der Zauberlehrling, Das Lied von der Glocke, Lützows wilde Jagd, Zwei Schreiben Scharnhorsts, Zwei Briefe v. Königin Louise an ihren Vater, Ein Brief Theodor Körners an seinen Vater, Aufruf des Königs Friedrich Wilhelm des Dritten von Preussen, Zwei Briefe v. Eleonora Prohaska, Tronrede König Willi. des Ersten, Begegnung Kaiser Napoleon des 3 mit dem Grafen Bismarck, Die Schlacht bei Sedan, Die Aufrichtung des neuen deutschen Kaiserreichs, Aus der Tronrede Kaiser Wilhelm des Ersten, Der Tod Kaiser Wilhelm des Ersten, Ansprache des Fürsten Bismarck an die Studenten, Kaiser Wilhelm der II über Deutschlands Weltstellung und Seemacht.

Kursorisk ca. 50 sider. Ugentlig en gjenfortælling.

III. Statarisk: Lorelei, Das Lied von der Glocke, Vaterlandslid, Andreas Hofer, Aufruf, Abschied vom Leben, Die Wacht am Rhein, Wallensteins Lager, Zwei Schreiben Scharnhorsts, Aufruf des Königs Fr. Willh. des III von Preussen, Zwei Briefe von Eleonora Prohaska, Willh. des I Aufruf an mein Volk 18 Juni 1866, Tronrede König Willh. des I, an den Reichstag des norddeutschen Bundes am 19 Juli 1870, Die Schlacht bei Sedan, Begegnung Kaiser Napoleon des III mit dem Grafen Bismarck, Die Aufrichtung des neuen deutschen Kaiserreichs, Aus der Thronrede Kaiser Willh. des I, Der Tod Kaiser Wilhelm I, Ansprache des Fürsten Bismarck an die Studenten, Kaiser Wilhelm II über Deutschlands Weltstellung und Seemacht, Nachtrag, Briefe Blüchers aus der Zeit der Freiheitskriege. Hele Artiumspensummet repeteret. Læst ca. 50 sider kursorisk. Ugentlig en gjenfortælling, undertiden frie stile.

Engelsk.

I. Brekke og Westerns udvalg s. 1—11, s. 20—71, s. 109—117. Repetition. Til skriftlige arbeider og deres gjennemgaaelse er brugt 2 sammenhængende timer i ugen.

II. Af Brekkes og Westerns udvalg af engelske forfattere til brug for gymnasiets 2den og 3die klasse læst og repeteret af det obligatoriske pensum no. 1, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 18, 22, 26; læst uden repetition: 17, 23; valgfrit pensum: no. 3, 4, 31. Af O. Andersens „Engelsk Literaturhistorie“ læst de 24 første sider. Westerns „Engelske samfundsforhold“ gennemgaaet. Som hjemmelæsning er læst 25 kapitler af R. L. Stevensons „Tressure Island“. Engelsk stil en gang om ugen.

III. Otto Andersen: A short history of English literature og Collins udgave af Shakespeares Merchant of Venice læst og repeteret. Af Otto Andersens og Trøans Engelsk litteratur i udvalg læstes og repeteredes Tennyson: Morte d'Arthur og Johnson: Letter to the Earl of Chesterfield. Desuden af samme bog ca. 40 sider valgfrit stof. Fra del foregaaende skoleaar havde eleverne beholdt Scotts Ivanhoe til hjemmelæsning paa egen haand. Den blev læst ud. Westerns „Engelske institutioner“ blev gennemgaaet og repeteret.

Fransk.

I. Af Bødtker og Høsts lærebog i fransk blev der læst og repeteret de første 70 sider samt den vedføjede grammatik.

II. A. Trampe Bødtker og Sigurd Høst: Franske læsestykker for gymnasiet. Læst og repeteret fra „Les douze mois“ til „La cure de misère“. (pag. 1—73). Extemporeret: L'invasion og størsteparten af Jeanne D'Arc. Repeteret Knudsens grammatik.

III. Af A. Trampe Bødtker og Sigurd Høsts Franske læsestykker læst og repeteret: L'odeur du Bois, Le grand Michu, Les deux Moines, L'invasion, La première Croisade, Louis XI. Desuden repeteret 2den classes pensum. Repeteret Knudsens grammatik.

Historie

I. Oldtidens historie efter Ræders „Lærebog for gymnasier“. Middelalderens historie til ca. 1300 efter Schjøth's „Verdenshistorie for middelskolen.“

II. Middelalderens historie efter Schjøth's „Verdenshistorie for middelskolen“ til Fredrik II (Danmark—Norge).

Joh. Ottosens & Ludv. Schmidts lærebog i historie II Nyere tid til Wienerkongressen.

Historisk læsning: hefte 1—4 og 6.

III. Joh. Ottosen og Ludv. Schmidts lærebog i historie II: Nyere tid fra Wienerkongressen og ud.

Dr. Ræder: Oldtidens historie saamt middelalderens historie efter Schjøth's verdenshistorie for middelskolen repeteret. Prof. Tarangers Norsk samfundslære I læst og repeteret.

Geografi.

I. Læst og repeteret Haffners lærebog i fysisk geografi.

II. Læst og repeteret Steens lærebog i matematisk geografi.

III. Læst Steens matematiske geografi og Haffners økonomiske geografi. Repeteret det hele pensum.

Naturfag.

I. Kemi efter Johannesen og Nicolaysens lærebog. Bogen læst og repeteret, ledsaget af de tilhørende eksperimenter. Knudsen og Falch: det memeskelige legeme, anden del, læst og repeteret.

II. Læst Brunchorst: Udvikling, liv og formering i planteriget; kursorisk repetition.

III. Læst Emily Arnesen: Lærebog i zoologi for gymnasiet. Repeteret det hele pensum i biologi.

Mathematik.

I. Ole Johannesens aritmetik. Hele bogen med forbigaaelse af enkelte mindre afsnit.

Magnus Alfsens geometri. Hele bogen med forbigaaelse af enkelte mindre afsnit.

Skriftlige opgaver hjemmerog paa skolen.

II. Ole Johannesens aritmetik: Afsnittet om rækker. Ole Johannesens trigonometri, hele bogen. Skriftlige opgaver.

III. Bonnevie og Bergs aritmetik, den gjenstaaende del af bogen. C. M. Guldbergs stercometri, hele bogen til § 8. Hele gymnasiets pensum i matematik repeteret. Skriftlige øvelser i frivillige extratimer, 1 à 2 gange ugentlig.

Tegning.

I. Perspektivtegning efter det for klassen bestemte sæt modeller og efter brugsgjenstande.

Gymnastik.

I—III. Bentzens tabeller XVI—XXIII. Lette øvelser i floretfægtning.

IV b. Fortegnelse.

over de lærebøger, som i skoleaaret 1902—1903 har været benyttede ved undervisningen i de forskjellige klasser.

I IV Mkl.

Religion.

- I Mkl. Bruns og Platous bibelhistorie. Sverdrups forklaring.
- II .. Samme lærebøger.
- III .. Samme lærebøger.
- IV .. Platous kirkehistorie.

Norsk.

- I Mkl. Paus og Lassens læsebog, 2det trin, 3die afdeling. Hofgaard: Norsk grammatik.
 - II ..
 - III ..
 - IV ..
- } Paus og Lassens læsebog i modersmaal III.
} Hofgaard: Norsk grammatik.

Tysk.

- I Mkl. a, b, c. Knudsen og Kristiansen: Lærebog i tysk for begyndere.
- II „ P. Voss: Deutsches Lesebuch für die Mittelschule.
Hofgaard: Kortfattet tysk grammatik.
Kristiansen: Retroversioner til P. Voss's „Deutsches Lesebuch“.
- III „ a & b. P. Voss: Deutsches Lesebuch für die Mittelschule.
Hofgaard: Kortfattet tysk grammatik.
Knudtzon og Rogstad: Tyske stiløvelser.
- IV „ a & b. P. Voss: Deutsches Lesebuch für die Mittelschule.
Hofgaard: Tysk grammatik.
Bjerke: Tyske stiløvelser.
Kristiansen: Retroversioner.

Engelsk.

- II Mkl. K. Brekke: Lærebog i engelsk for begyndere.
- III „ K. Brekke: Ny engelsk læsebog for middelskolen.
Herrestads grammatik.
- IV „ Brekke: Ny engelsk læsebog for middelskolen.
Herrestads grammatik.
Lødrup: Glossar til K. Brekkes ny engelsk læsebog.

Historie.

- I Mkl. }
II „ }
III „ } Ræder: Lærebog i historie for middelskolen.
IV „ }

Geografi.

- I Mkl. }
II „ } Geografi for middelskolen af Einar Haffner.
III „ }
IV „ } Geelmuydens geografi ved Arstal.

Naturkundskab.

- I Mkl. Sørensens lærebøger i zoologi og botanik for middelskolen.
- II „ Ligesaa.
- III „ { Hoffstad: Lærebog i botanik for middelskolen.
Sørensen: Lærebog i zoologi for middelskolen.
Andresen: Lærebog i fysik, anden udg.
- IV „ { Andresen: Lærebog i fysik.
Engelbrethsen: Læren om mennesket.

Mathematik.

- I Mkl. Nicolaisen regnebog, 2det hefte.
- II „ Ole Johannesen: Praktisk regnebog, 3die hefte.
Ole Johannesen: Aritmetik og algebra for middelskolen.
Magnus Alfsen: Plangeometri for middelskolen.
- III „ Ole Johannesen: Praktisk regnebog, 3die og 4de hefte.
Ole Johannesen: Aritmetik og algebra for middelskolen.
Magnus Alfsen: Plangeometri for middelskolen.
- IV „ Ole Johannesen: Praktisk regnebog, 3die hefte.
Ole Johannesen: Lærebog i aritmetik og algebra.
A. Eliassen: Indl. kursus i plangeometri.
Klingenberg: Veiledn. i simpel regnskabsførsel.

Skrivning.

- I & II Mkl. Christies skrivebøger.

Tegning.

- I & II Mkl. Harald Petersens tegneapparat, 2den og 3die gruppe.
- III & IV „ Det for middelskolen nummerede sæt klodser samt brugsgjenstande.
- I Gkl. Det for klassen bestemte sæt modeller samt brugsgjenstande.

Gymnasiet.

Religion.

- I Gkl. Bibellære af Klaveness.
- II „ Samme lærebog.
- III „ G. Jensens kristenlære.

Norsk.

- I Gkl. Pauss og Lassens læsebog for gymnasiet IV 1 & 2.
Garborgs og Mortensens læsebok, 3die uppl.
- II „ Pauss og Lassens læsebog for gymnasiet IV 1 & 2.
Garborgs og Mortensens læsebok, 2die uppl.
- III „ Holbergs Erasmus Montanus v. Henrik Jæger.
Bjørnsons En fallit.
Europæisk digtning v. Yngvar Brun og V. Ullmann.
Garborgs og Mortensens læsebok, 3die uppl.
M. Nygaard: Udvalg af den norrøne literatur, 3die
udg. I og III (Glossar).
Saumes „Oldnorsk grammatik“.

Fransk.

- I Gkl. Bødtker og Høsts lærebog i fransk for begyndere.
- II „ Franske læsestykker for gymnasiet ved A. Trampe
Bødtker og Sigurd Høst, 2den udg.
- III „ Samme lærebog som i II gymnasium.

Engelsk.

- I Gkl. Brekke og Western: Udvalg af engelske forfattere
for gymnasiets første klasse I (tekst) og II (anmerkn.)
Carl Knap: Engelsk grammatik.
- II „ Brekke og Western: Udvalg af en engelsk forfatter
til brug for det sproglig-historiske gymnasiums
2den og 3die klasse I (tekst) og II (anmerkn.)
Western: Engelske institutioner.

- III Gkl. Brekke og Western: Udvalg af engelske forfattere til brug for det sproglig-historiske gymnasium: 2den og 3die klasse I (tekst) og II (anmerkn.)
 Western: Engelske institutioner.
 Otto Anderssen: A short History of English Literature.
 Shakespeare: The Merchant of Venice ved Chr. Collin.
 O. Anderssen og Trøan:

Tysk.

I Gkl.	}	Gundersen: Tysk for Gymnasierne.
II ..		
III ..		

Historie.

- I Gkl. Ræders lærebog i oldtidens historie.
 Schjøth's verdenshistorie for middelskolen.
- II .. Schjøth's verdenshistorie for middelskolen.
 Joh. Ottosen og Ludv. Schmidts lærebog i historie.
 II Kbh. 1900.
 Historisk læsning, hefte 1—4 & 6.
- III .. Ottosen og Schmidt: Lærebog i historie II.
 Taranger: Norsk samfundslære I.

Geografi.

- I .. Haffner: Lærebog i fysisk geografi.
- II .. Axel Steen: Mathematisk geografi for gymnasiet.
- III .. Haffner: Økonomisk geografi.
 Axel Steen: Mathematisk geografi.

Naturkundskab.

- I Gkl. Johannesen og Nicolaysen: Lærebog i kemi.
 Knudsen og Falch: Det menneskelige legeme,
 2den del.

- II Gkl. Brunchorst: Udvikling, liv og formering i planteriget.
 III „ Emily Arnesen: Lærebog i zoologi for gymnasiet.

Mathematik.

- I Gkl. Ole Johannesen: Aritmetik og algebra for gymnasiet.
 Magnus Alfsen: Plangeometri for gymnasiet.
 Petersens Logaritmetabel.
 II „ Ole Johannesen: Trigonometri.
 Ole Johannesen: Aritmetik for gymnasiet.
 III „ Bonnevie og Berg: Aritmetik for gymnasiet.
 Ole Johannesen. Trigonometri.
 C. M. Guldberg: Stereometri.
 Petersen: Opgavesamling for latingymnasiet.

VII. Afgangsexamen.

Af IV Mkl.s 30 gutter og 20 piger bestod efternævnte 42 middelskolens afgangsexamen efter lov af $27/7$ 1896.

1. Bakke, Nils. 2. Dreyer, Sigurd. 3. Frøstrup, Johan Thorleif. 4. Gunvaldsen, Rolf. 5. Haadem, Karl Martinus Løken. 6. Halvorsen, Thoralf Camillo. 7. Hansen, Harris Hjalmar Emanuel. 8. Hauge, Torkild Gustav. 9. Henriksen, Bernt Alfred. 10. Jensen, Andreas Bertinius. 11. Jensen, Oscar Bertinius. 12. Knudsen, Ommund. 13. Krohm, Rolf. 14. Midtbø, Lars. 15. Mørland, Arnt Jacobsen. 16. Pedersen, Søren Tybring. 17. Prebensen, John Schou. 18. Ravn, Thomas Angell. 19. Ravn, Trygve Angell. 20. Samuelsen, Gottfred. 21. Svenningsen, Svenning. 22. Taraldsen, Tarald Lenhard. 23. Tellefsen, Georg Theodor. 24. Tellefsen, Stian. 25. Zwilgmeyer, Ludvig Daac. 26. Andersen, Ingeborg Marie. 27. Eriksen, Ingrid Olava. 28. Gundersen,

Ragna. 29. Haslund, Alfhild. 30. Hein, Aagot. 31. Herlofsson, Sofie. 32. Juell, Oline Elisabeth Johanna. 33. Knudsen, Alvide Margrete Johanne. 34. Lunøe, Erikka Helene. 35. Nielsen, Milly Kamilla. 36. Olsen, Gunhilda. 37. Olsen, Lovise. 38. Roscher, Dagny. 39. Samuelsen, Marie. 40. Simonsen, Anna Theodora. 41. Taraldsen, Ingeborg. 42. Thorstensen, Anna Johanne.

Som privatister var anmeldt til samme prøve 8 gutter og 3 piger, af hvilke 8 bestod prøven.

Endvidere aflagdes tillægsprøve i tysk af 1 pige.

Examen artium 1903

(efter nyt reglement)

Af III Gkls 6 elever anmeldtes 4 til ex. art. paa sproglig-historisk linje og bestod prøven.

Navn.	Middelskole- examen 1900.	Norsk stil.	Tysk. skr.	Mathem., skr.	Engelsk. skr.	Norsk.	Tysk.	Engelsk.	Fransk.	Historie.	Geografi.	Naturfag.	Mathematik.	Gymnastik.	Sum.	Antal fag.	Bovestkarakter.	
1. Krohg, Fredrik Christian	Aren- dal.	Tf.	2	Tf.	2	M.tf.	3	M.tf.	3	M.tf.	3	M.tf.	3	M.tf.	3	34	13	M.tf.
2. Morland, Asbjørn	Aren- dal.	Ng.tf.	1	Ng.tf.	1	M.tf.	3	Ng.tf.	1	M.tf.	3	M.tf.	3	M.tf.	3	31	13	Tf.
3. Salvesen, Severin Selmer	Tvede- strand.	Ng.tf.	1	Ng.tf.	1	Ng.tf.	1	Tf.	2	Tf.	2	Ng.tf.	M.tf.	Tf.	2	22	13	Tf.
4. Smith, Julius Marius . . .	Aren- dal.	Tf.	2	Tf.	2	Tf.	2	M.tf.	3	M.tf.	3	M.tf.	3	M.tf.	3	35	13	M.tf.

VIII. Skolens bibliotek og samlinger.

- Lærebibliothekets tilvekst i 1902—1903*, katalogiseret i Arendals off. bibliotek under merket A (fraeregnet skolebøger).
- Grimm, Jac. & Wilh.* Deutsches Wörterbuch. IV B. des 1ste Abth. III Theil Lief. 4. X Bd. Lief. 10—11. XIII Bd. Lief. 2. Leipzig 1902—1903.
- Norges indskrifter med de ældre runer.* Udgivne for det norske historiske kildeskriftfond ved *Sophus Bugge*. Hefte 6 (1 kpl.) Kr.a 1903. (G.)
- Henry, Victor.* Précis de grammaire comparée de l'Anglais et de l'Allemand. Paris 1893.
- Norske gaardnavne.* Oplysninger samlede til brug ved matrikelens revision. Efter off. foranstaltning udgivne med tilføjede forklaringer af *O. Rygh*. 15de bind. Nordre Trondhjems amt. Bearbejdet af *K. Rygh*. Kr.a 1903. (2 expl.) (G.)
- Norske herredags-dombøger.* Udgivne for det norske historiske kildeskriftfond. Første række (1578—1604) Navne-register til bind I—VI ved *E. A. Thomle*. Kr.a 1903. (G.)
- Norske regnskaber og jordebøger* fra det 16de aarh. Udgivne for det norske historiske kildeskriftfond ved *H. J. Huitfeldt-Kaas*, Rigsarchivar. 4de bind, 1ste hefte. Kr.a 1903. (G.)
- Pavels, Claus.* Dagbøger for aarene 1817—1822. Udgivne for den norske historiske forening af Dr. *Ludvig Daac*. 2det bind 5—6 hefte. Kr.a 1902—03.
- Bugge, Sophus.* Norsk sagafortælling og sagaskrivning i Island. 2det hefte. (Udgjør 1ste hefte af historisk tidsskrift for 1903.) Kr.a 1903.
- Lanson, Gustave.* Histoire de la littérature française. 7ème Edition revue et augmentée. Paris 1902.
- Encyklopädie der mathematischen Wissenschaften* mit Einschluß ihrer Anwendungen. Bd. III, 3 Heft 1; Bd. IV 1. Heft 2; IV 2. Heft 1. Leipzig 1902—03.

Lütken, Chr. Dyreriget. En haand- og lærebog til brug ved høiere læreanstalter. 4de udg. Kbh. 1881—82.

Catalog der in Norwegen bis Juni 1878 *beotrachteten Nordlichter* zusammengestellt von *Sophus Tromholt*. Nach dem Tode des Verfassers auf Kosten der „Videnskabselskabet i Kristiania“ und des „Fridtjof Nansens Fond“ herausgegeben von *J. Fr. Schræter*, Observator. 4°. Kr.a 1902. (G.)

Nedbøriagttagelser i Norge. Udg. af det meteorologiske Institut. Fol. Aargang VIII 1902. Med 1 kart og 2 plancher. Kr.a 1903. (G.)

Lovtidende, 1ste og 2den afdeling, samt *Overenskomster* med fremmede stater, udgivne i forudskikkede aftryk af lovtidendes 2den afd. Kr.a 1902—03.

Statistik, Norges officielle.

4de række no. 46.

Fattigstatistik for aaret 1899. Kr.a 1902.

4de række no. 48:

Beretning om *skolevæsenets tilstand* i kongeriget Norge for aaret 1899. Kr.a 1902.

Trier, H. Pædagogiske tids- og stridsspørgsmaal. 4de bind. Af dagen og veien. Kbh. 1902.

Aarbog, *Universitetsbibliothekets* for 1897 og 1898. Kr.a 1902. (G.)

Aarsberetning fra foreningen til norske mindesmærkers bevaring 1902. Kr.a 1903. (2 expl.) (G.)

— Det kgl. norske Fredriks universitet, for beretningsaaret 1900—1901 samt universitetets matrikel for 1901. Kr.a 1902. (G.)

Archiv for matematik og naturvidenskab. XXIV 4 og XXV 1—3. Kr.a 1902—03.

— for nordisk filologi. XIX. Lund 1902—03. (G.)

Bulletin météorologique du Nord. Année 1902. Copenhague.

Forhandlinger i videnskabselskabet i Kristiania for 1902. Kr.a 1903. (G.)

- Jahrbuch* des norwegischen meteorologischen Instituts für 1902. Fol. Kr.a 1903. (G.)
- Magazin, nyt*, for naturvidenskaberne. Bd. 40, 3—4 og 41, 1—3. Kr.a 1902—03. (G.)
- Maitre phonétique, Le.* Organe de l'Association phonétique internationale. 1902, 5—12 og 1903, 1 januar—marts. Paris 1902—03.
- Nature.* A weekly illustrated journal of science. Vol. LXVII—LXVIII. 4°. London 1902—03.
- Sprachen, die neueren.* Zeitschrift für den neusprachlichen Unterricht. In Verbindung mit Franz Dörr und Adolf Rambeau herausgegeben von *Wilhelm Viëtor*. Bind X, 5—10. Marburg in Hessen 1902—03.
- Skrifter, udgivne* af videnskabselskabet i Kristiania. 1902. I. Math. naturvidenskabelig klasse. II. Hist. filosofisk klasse. Imp. 8°. Kr.a 1903. (G.)
- Tidsskrift*, dansk geografisk. XVI. 7—8. 4°. Kbh. 1902.
- norsk historisk. Fjerde række. 2det bind, 2det hefte. Kr.a 1902.
- nordisk, for filologi. 3die række. XI 3—4 og XII 1. Kbh. 1902—03.
- pædagogisk. 1902, 7—10 og 1903, 1—6. Stockh. 1902—03.
- Forelæsninger m. v. ved det kongelige Fredriks universitet. 1ste semester 1903. Kr.a 1902. (G.)

IX. Skolepenge. Skolebeneficiær,

- a. *Skolepengene* har for skoleåret 1902—1903 været:
For middelskoles I, II, III og IV	100 kroner aarlig.
„ gymnasiets I—III kl.	160 — —
- For brødre gives saadan moderation, at anden broder erhægger $\frac{3}{4}$, 3die broder $\frac{1}{2}$ af det fastsatte skolepengebeløb;

4de broder gaar frit. For gratister sker moderation ifølge departementets skrivelse af $\frac{4}{6}$ 89 saaledes, at

1. enkelt fripladses fulde beløb trækkes fra det for alle brødre efter sædvanlig moderationsberegning udkommende beløb.
 2. har flere brødre friplads, trækkes den høieste plads'es fulde beløb plus den laveres modererede fra det for alle brødre efter sædvanlig moderationsberegning udkommende.
- b. *Indsrivningspenge* er bortfaldne.

Efter lov af 27de juli 1896 § 58 skal skolepengene betales forskudsvis for hvert kvartal uden nogen afkortning, om disciplen optages i eller udgaar af skolen i løbet af samme. Om indkrævningen af skolepenge ved Arendals off. skole har overstyret i skrivelse af $\frac{6}{6}$ 99 givet følgende bestemmelse: „Ved den 15de i hvert kvartals sidste maaned indleverer kassereren fortegnelse over de endnu ikke betalte skolepenge til rektor, der da efter reglm. for de høiere almenskoler 1ste afdeling § 39 er forpligtet til at negte eleven adgang til skolens undervisning.“

c. *Hel friplads* er i skoleaaret 1902—1903 tilstaaet 18 elever til et samlet beløb af kr. 1 880,00.

Skolelegatet til understøttelse for unge studerende fra Arendals by har været tildelt en elev i I Gkl. fra 1ste oktbr. 1902.

Skolens kasserer er overlærer *J. O. Salvosen*.

X. Almindelige bemærkninger.

Skolens aarsprøver blev i 1903 ordnede i henhold til nyt reglm. af 1902 (St.med. no. 4 1902—03).

Tentamen i de skriftlige fag afholdtes for IV Mkl. 12te—20de decbr. 1902 og 23de—28de marts 1903 og for III Gkl. 12te—17de decbr. 1902 og 18de—20de febr. 1903.

Ved middelskolens afgangsexamen i 1902 bestemtes fællescensur i enkelte fag for Arendals off. skole og den

Dahlske skole i Grimstad, hvorefter afgaves fra Arendal til Grimstad censorer i tysk og engelsk mundtlig samt fra Grimstad til Arendal censor i *norsk og engelsk mdl.*

De skriftlige besvarelser, tegninger og prøveskrifter ved middelskolens afgangsexamen bedømtes ved en af kirke-departementet nedsat fælles censurkomité for de examensberettigede skoler i Arendal, Grimstad, Tvedestrand, Risør og Kragerø.

Ved middelskolens mundtlige examen i 1902 for Arendals off. skoles vedkommende afholdtes prøve i religion, norsk, engelsk, matematik, gymnastik, samt religion i III Mkl.

Skolens samlede inventar er værdsat til kr. 10 003,80.

Angaaende skolebygningen kf. aarsberetningen for 1882.

I skoleaaret 1902—03 har alle skolens klasser været aabne for pigelever, fordelte saavidt muligt i særskilte pigeklasser: I Mkl. c, II Mkl. b, IV Mkl. b, hvorimod III Mkl. a & b har været ordnede som blandingsklasser.

XI. Indberetning

fra skolelægen ved Arendals off. høiere almenskole
for skoleaaret 1902—1903.

Paa grundlag af de indkomne, ialt 635 meldesedler samt lægeattester og klasseforstandernes indberetninger kan der meddeles følgende om sundhedstilstanden og skoleforsømmelserne i det forløbne skoleaar.

Elevantallet er steget fra 197—268 paa grund af yderligere gennemførelse af fællesskolen, forholdet var 168 gutter og 100 piger. Det viser sig, at pigernes skoleforsømmelse er dobbelt saa stor som gutternes, saa at det gennemsnitlige antal sygedage pr. elev med fællesskolen derfor er steget fra 7,2—9,3. For gutternes vedkommende er nemlig forsømmelserne snarere mindre end fjoraarets. Omstaaende tabel viser disse forhold og deres variationer i de forskjellige klasser.

K l a s s e	Elev- antal	Gutter	Piger	Forfald (melde- sedler)	Syge- dage	Syge- dage pr. elev	Gutter	Piger
I Mkl. a . .	21	21		35	116	5,5	5,5	
I „ b . .	22	22		34	196	8,9	8,9	
I „ c . .	34		34	119	547	16		16
II „ a . .	23	23		70	215	9,3	9,3	
II „ b . .	23		23	111	390	17		17
III „ a . .	29	18	11	94	258	8,9	6,8	12,4
III „ b . .	29	19	10	64	214	7,6	6	10
IV „ a . .	32	32		24	145	4,5	4,5	
IV „ b . .	21		21	28	174	8,7		8,7
I Gkl.	18	17	1	43	141	7,8	7,2	18
II „	10	10		5	64	6,4	6,4	
III „	6	6		8	26	4,3	4,3	
	268	168	100	635	2486	9,3	6,7	13,6

De hyppigste sygdomsaarsager til skoleforsømmelser var som almindelig alleslags „smaasygdomme“, især forkjølelser og forbigaaende ildebefindende med hovedpine. Af epidemiske sygdomme er anmeldt følgende tilfælde; De røde hunde 30, mæslinger 9 og vandkopper 2.

Af rygradsskjævheder, der jo hører til de specielle skole-sygdomme, er blandt pigerne forekommet 4 tilfælder i saadan grad, at lægebehandling har været nødvendig.

I skoleaaret afgik ved døden en gut ved et ulykkestilfælde under kjøring og en gut ved sygdom. Et par elever er i aarets løb udmeldte paa grund af sygdom.

De i I M.klasserne nyindkomne elever er fremmødt til undersøgelse og indførte i protokollen. Ved mine besøg paa skolen har jeg overværet undervisningen i gymnastik og sløid, kontrolleret skolepultenes passende størrelse og efterseet

skolens lokaler. Enkelte mangler ved skolebygningen, navnlig savn af paaklædningsrum ved gymnastiksalen har man ikke kunnet efterkomme af tekniske og økonomiske grunde. En enkelt gang blev der foretaget desinfection af et klasseværelse efter flere mæslingetilfælde.

Arendal, oktober 1903.

Edv. Irgens.

XII. Skolens regnskab.

Uddrag af skolens regnskab for 4 kvartaler: $1/4$ 1902— $31/3$ 1903.

Udgifter:

a. Lønninger	kr. 47 924,60
b. Fripladse	„ 1 880,00
c. Forskjellige udgifter	„ 2 267,41

Indtægter:

a. Skolepenge, netto (ikke iberegnet moderation og fripladse)	kr. 22 275,00
b. Bidrag af kommunen	„ 0,00
c. Andre indtægter	„ 2 356,96
d. Tilskud af Statskassen	„ 25 000,00

Arendals off. skole i oktober 1903.

G. A. Gjessing.

Skolebygningen